

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci žalobcu : **M. K.**, bývajúci v P., zastúpený JUDr. O. M., advokátkou v P., proti žalovanej : **M. K.**, bývajúca v P., zastúpená P., v zastúpení JUDr. P. R., advokát, **o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam**, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 17 C 262/2008, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 30. októbra 2012 sp. zn. 17 Co 102/2012

t a k t o :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanej náhradu trov dovolacieho konania v sume 81,46 € na účet JUDr. P. R., advokáta v P., do 3 dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Prešov rozsudkom (v poradí tretím) z 30. apríla 2012 č. k. 17 C 262/2008-299 žalobu žalobcu vo zvyšku zamietol a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

V odôvodnení uviedol, že z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalobca vlastní spoluvlastnícky podiel 1/12 na predmetných nehnuteľnostiach tak, ako ich zdedil po svojich právnych predchodcoch H. K. a starej matke M. G., rod. P., keď len v dôsledku sčítacej chyby došlo k nesprávnym zápisom tohto podielu vo výške 7/24, v dôsledku čoho sa tento nesprávny zápis prevzal aj do ďalšieho dedičského rozhodnutia po H. K. sp. zn. 18 D 678/98. Z tohto dôvodu musel žalobu vo zvyšnej časti opätovne zamietnuť.

Nič nebráni však žalobcovi, aby podal žalobu na určenie vlastníckeho práva vydržaním k predmetným nehnuteľnostiam v podiele 1/2. Túto žalobu však súd nemohol pripustiť ako zmenu žaloby z dôvodu, že je tu iný okruh účastníkov, ktorý žalobca s návrhom na zmenu žaloby neupravil, teda nerozšíril túto žalobu o ďalších spoluvlastníkov, ktorí sú vedení na liste

vlastníctva a preto aj súd konštatoval, že výsledky doterajšieho dokazovania nemôžu byť podkladom pre rozhodnutie o zmenenom návrhu. Pokiaľ žalobca v tomto konaní poukazoval na to, že on, resp. jeho právni predchodcovia vydržali podiel 1/2 k predmetným nehnuteľnostiam, nič nebráni žalobcovi si takýto návrh uplatniť, avšak musí smerovať voči všetkým spoluvlastníkom, ktorí sú zapísaní na liste vlastníctva, resp. ich právnych nástupcov. Z uvedených dôvodov takto postavenú žalobu musel v časti nad 1/12 podielu, ktorého sa domáhal žalobca zamietnuť.

Krajský súd v Prešove na odvolanie žalobcu aj žalovanej rozsudkom z 30. októbra 2012 č. k. 17 Co 102/2012-329 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým vo zvyšku žalobu zamietol. Zrušil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Odvolačný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia ohľadne potvrdzujúcej časti uviedol, že sa stotožňuje so správnymi závermi rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktoré sú veľmi podrobné, presvedčivé, podložené zákonným spôsobom vykonaným dokazovaním, podrobným zisťovaním okolností, pre ktoré je potrebné všetkým záverom súdu prvého stupňa prisvedčiť. Prvostupňový súd sa podrobne vysporiadal s tým, akým spôsobom došlo k zisteniu, že podiel v rozsahu 7/24, ktorý mal zdediť žalobca po svojich právnych predchodcoch v dedičských rozhodnutiach nie je uvedený správne. V prvom rade jednoznačne už bolo v predchádzajúcom právoplatnom rozsudku prvostupňového súdu v spojení s uznesením odvolacieho súdu (č. k. 17 C 262/2008-144 a č. k. 16 Co 38/2010-190) zistené, že žalobcovi svedčí právo v rozsahu 1/12, ktorý podiel žalobca po svojich právnych predchodcoch ako skutočných vlastníčkach takejto výšky podielu na mpč. X. vložke X. kat. úz. J. zdedil. Poručiťky vyšší podiel než 1/12 ku dňu smrti nevlastnili a ani žiadnym iným spôsobom, ktorý nebol zapísaný v pozemnoknižnej zápisnici nadobudnutia tohto podielu nebol preukázaný. Žalobca nepreukázal totiž, že jeho právne predchodkyne, resp. že by sám žalobca užíval sám väčší podiel ako 1/12, teda podiel, o ktorý sa viedol tento odvolací spor, v rozsahu 5/24. Keďže poručiťky, resp. právne predchodkyne žalobcu väčší podiel ku dňu smrti nevlastnili, nemohol ani žalobca väčší podiel smrťou poručiťky, kedy sa nadobúda dedičstvo získať.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu do jeho potvrdzujúcej časti podal dovolanie žalobca, ktorého prípustnosť odôvodňoval ustanovením § 237 a dôvodnosť ustanovením § 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p. Namietal, že konanie súdu je postihnuté vadou, ktorá mala

za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Navrhol zrušiť rozhodnutie odvolacieho súdu a vec vrátiť na ďalšie konanie, alternatívne zmeniť rozhodnutie odvolacieho súdu tak, že sa návrhu žalobcu v celom rozsahu vyhovie.

V podaní zo dňa 18. apríla 2013, ktoré žalobca nazval ako Spresnenie dôvodov dovolania uviedol, že odvolací súd nerozhodol o návrhu žalobcu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ale potvrdil rozhodnutie prvostupňového súdu, teda rozhodol o vlastníctve k nehnuteľnostiam len jedného z právnych predchodcov žalobcu M. K.. Má teda za to, že rozhodnutiami súdov bola účastníkovi žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom.

Žalovaná vo svojom vyjadrení navrhla dovolanie žalobcu zamietnuť a priznať jej trovy dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť (len) právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, avšak nie v každom prípade, ale iba ak ho právna úprava pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nie je „klasickou“ treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať rozhodnutie z akýchkoľvek hľadísk.

V danom prípade ale dovolanie žalobcu nie je prípustné. Je tomu tak preto, že dovolaním žalobcu nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné, a nejde ani o potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané a od ktorého by sa prípadne mohli odchýliť (§ 238 ods. 1 až 3 O.s.p.).

Za tohto procesného stavu (kedy dovolanie nie je prípustné) Najvyšší súd Slovenskej republiky je v dovolacom konaní oprávnený (ex officio) v zmysle § 242 ods. 1 O.s.p.

prihliadať len na vady uvedené v § 237 O.s.p., neprihliada však na tzv. iné vady konania, ktoré by mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ale ani na dôvody, pre ktoré by rozhodnutie spočívalo prípadne na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm.b/ a c/ O.s.p.).

Dovolací súd sa preto neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale zaoberal sa tiež otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 O.s.p. (tzv. vady zmätočnosti). Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten kto v konaní vystupoval ako účastník nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdov odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z procesných vád v zmysle § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných vád.

Dovolateľ existenciu procesných vád konania v zmysle § 237 písm.a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti, sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či postupom súdov nebola dovolateľovi odňatá možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm.f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne

d'alšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva.

Dovolateľ v dovolaní namietal, že konanie je postihnuté práve takouto vadou založenou tým, že odvolací súd nerozhodol o návrhu a práve žalobcu (žalobca sa domáhal určenia vlastníckeho práva v podiele 7/24 zo sporných parciel, súd mu určil spoluvlastníctvo v podiele 1/12).

Z obsahu spisu je zrejmé, že súdy právoplatne rozhodli o vlastníctve žalobcu k sporným nehnuteľnostiam v podiele 1/12 a vo zvyšku ohľadne podielu 5/24 žalobný návrh žalobcu zamietli, čo náležite odôvodnili (v dôsledku sčítacej chyby došlo k nesprávnym zápisom tohto podielu vo výške 7/24). Neobstoja teda tvrdenia dovolateľa, že súdy nerozhodli o celom návrhu a jeho práve.

Na základe uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že žalobca neopodstatnene namieta, že v konaní mu postupom súdu bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm.f/ O.s.p.).

Obsah dovolacích námietok smeroval tiež k spochybneniu správnosti právneho posúdenia veci konajúcimi súdmi (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súd ale právnym posúdením veci neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p. (viď uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 12/2012 zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je relevantným dovolacím dôvodom, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.). Nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov však nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p., lebo (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie veci súdom účastníkovi konania neznemožní realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia (viď napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.

1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011 a 7 Cdo 26/2010).

Na základe uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že žalobca neopodstatnene namieta, že v konaní mu postupom súdu bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm.f/ O.s.p.).

Z dôvodov vyššie uvedených dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalobcu nevyplýva z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p., ani z § 237 O.s.p. Dovolanie preto odmietol (týka sa časti potvrdzujúceho výroku odvolacieho súdu) podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p., bez toho, aby skúmal opodstatnenosť dovolaateľom uplatnených dovolacích dôvodov v zmysle § 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Žalobca nebol v dovolacom konaní úspešný. Právo na náhradu trov konania vzniklo žalovanej a neboli zistené žiadne dôvody osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali nepriznanie náhrady trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p. a § 150 O.s.p.). Žalovaná podala návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.) a tieto aj vyčísliła. Dovolací súd jej priznal náhradu spočívajúcu v odmene advokáta (ktorý ju zastupoval aj pred súdmi nižších stupňov) za jeden úkon právnej služby poskytnutej vypracovaním Vyjadrenia k dovolaniu zo 4. apríla 2013 [§ 14 ods. 1 písm.b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“)]. Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tento úkon právnej služby určil podľa § 11 ods. 1 písm.a/, kde jeden úkon právnej služby činí 60,07 €, k tomu náhrada za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné (§ 16 ods. 1 vyhlášky) vo výške 7,81 € a 20 % DPH (t. j. 13,58 €), čo predstavuje spolu 81,46 €.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. apríla 2015

JUDr. Jozef Kolcun, v.r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová